

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XVIII. évfolyam, 92. szám

2015/4.

Napunk lett!

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Falugondnokok Egyesülete az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával idén első alkalommal rendezte meg a Falugondnokok Napját, melyen egyesületünk is 13 fővel képviseltette magát. A rendezvény nem titkolt célja volt a falu- és tanyagondnokok méltatása, a falugondnoki szolgálat szélesebb körű elismeréséhez juttatása, valamint a társadalmi és szociális szakmán belüli beágyazottságának megerősítése, mellyel a falugondnoki identitást igyekeztek megszilárdítani.

A falu és tanyagondnokok munkája rendkívül fontos, elhivatottságot, szakmai tudást, alkalmazkodni tudást, fizikai és szellemi teherbírást kíván a munkát végző személytől. „Munkájuk elismerése ad erőt a továbblépéshez, ahhoz, hogy továbbra is ugyanazzal az elhivatottsággal végezzék feladataikat, és ugyanazzal a szakmai felkészültséggel és alázattal tudjanak ellátottjaikhoz fordulni” – mondta Lippai Szabolcsné, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tanya- és Falugondnokok Egyesülete munkatársa.

A Falugondnokok Napján a szakmai előadásokat követően a falugondnoksághoz kapcsolódó műhelymunkákon jelenlévők a falu- és tanyagondnokság elmúlt 25 év eseményeit dolgozták fel a szociális és közösségi munka módszereivel, szakértők segítségével. Azonban ezen a napon arról sem feledkeztünk meg, hogy ki az az ember, akinek a szolgálat létrejöttét köszönhetjük. Kemény Bertalan az apró falvak megőrzése érdekében végzett több évtizedes munkájának köszönhetően az 1990-es évek elején megalakulhattak az első szolgálatok a Cserehát leghátrányosabb településeiben, mely szolgálatok mára az egész ország területét lefedik és számuk meghaladja az 1300-at.

(Folytatás a 6. oldalon)

Alföldi Géza:

Csak a gyökér kitartson

*Kint a szőlőnkben, emlékszem rája,
Deszka kunyhónk előtt állott Öregapám diófája.
Ha vihar támadt, – szőlőkötözéskor, –
Dörgött az ég, csattant a villám,
Füstölt az úton a felpaskolt por,
Ahogy végigverte a dörgő esőostor,
Bebújtunk a kunyhóba. Onnan néztem,
Miként robognak a felhők az égen.*

*Nagyapám a fát leste.
Vajon elbír-e a szélllel?
Recsegett, ropogott öreg teste,
A szél a gallyakat csomósan tépte,
Hullott a zöld dió áldott termése,
Mozgott a föld is, ahogy a vihar rázta,
De győzte a vihart öregapám konok,
Törzsekopott diófája.*

*Csak a gyökér kitartson!...
Még ma is hallom – motyogott nagyapám:
Nem lesz baj, gyerek!
Dió lehullhat,
Új tavasszal terem az ág újat,
Ág is nő a letépett helyére,
De ha a gyökér nem bírná tovább,
A diófának, kisunokám, vége.*

*Most is vihar, szél tépi, rázza
De állja a vihart Árpád vezér
Ezeréves, öreg diófája.
Kárpátoktól az Adriáig nyúlnak a gyökerek
Tapadnak a földre, hogy termés legyen
Az örök magyar szőlőhegyen,
Hogy élni tudjon: dió, levél, ágak...
– Adj! Uram, elég erőt a harcok diófának!*

*Lehull ezer dió, millió lesz holnap,
Letörhet száz ág, ezer nő helyére
S ha csupán a csonka törzs marad,
Ha új tavasz zsendül, kifakad!
Uram, csak Te lássad,
Hogy ezen a véres, küzdelmes harcon
A gyökér kitartson.
A gyökér kitartson!*

Baján zajlott le a közlekedésismereti vetélkedő Erőpróba négy keréken

A TÁMOP-6.1.5-14-2015-003 Egészséges Bács-Kiskunért elnevezésű pályázati programban konzorciumi partnerként vesz részt egyesületünk, melynek égisze alatt idén hatodik alkalommal zajlott le a Falugondnok négy keréken elnevezésű közlekedésismereti vetélkedő. A rendezvény a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság, a Bács-Kiskun Megyei Baleset-megelőzési Bizottság szervezésében, valamint a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete közreműködésével valósult meg. A közlekedésismereti vetélkedőnek idén is a bajai Duna Wellness Hotel adott otthont. Az „erőpróba” célja a KRESZ-t már jól ismerő, rendszeresen gépjárművel közlekedő tanya- és falugondnokok számára magasabb szintű megmérettetés lehetőségének megteremtése, balesetmentes közlekedésük elősegítése, valamint olyan ismeretanyag átadása, mely a falugondnok hasznára lehet a helyes és jogkövető közlekedési magatartás kialakításában.

A versenyen tizenegy háromfős csapat indult. A korábbi évekhez hasonlóan minden résztvevőnek ki kellett töltenie egy B kategóriás tesztlapot, ezután pedig gyakorlatban mérték össze tudásukat a csapatok. Újítás volt, hogy a kerékpáros ügyességi feladatokat, valamint az ittasságot szimuláló szemüvegben történő vezetést csapatonként két-két személynek kellett végrehajtani. A hagyományos feladatok kiegészültek logikai és közlekedési

rejtvényekkel, melyet a csapattagoknak együtt kellett megoldaniuk. Nagy sikernek örvendett egy ismert televíziós vetélkedőből átvett „bombázó” nevű játék, melyben a közlekedési ismereteken túl általános műveltségi és beugratós kérdések is helyet kaptak.

A Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság, a Bács-Kiskun Megyei Baleset-megelőzési Bizottság értékes ajándékokkal jutalmazta a helyezetteket. Sebők Márta zákányszéki tanyagondnok a legjobban sikerült KRESZ-teszt kitöltőjeként különdíjban részesült. Azonban a többi résztvevő sem maradt meglepetés nélkül, hiszen mindenki kapott fényvisszaverő mellényt és biciklis lámpa szettet

Díjazott csapatok:

I. helyezett:

- Varga Pál (Kardoskút)
- Rácz Zoltán (Makó)
- Walterné Bebesi Anikó (Kalocsa-Negyvenszállás)

II. helyezett:

- Gyóni László (Kiskunmajsa)
- Gyuris László (Kiskunmajsa)
- Kiss Ernő Levente (Kiskunmajsa)

III. helyezett:

- Kucskár Diána (Kospolva)
- Gubicza Ferenc (Nak)
- Eszik Róbert (Kunszállás)

Legjobb egyéni eredmények:

KRESZ-teszt:

Sebők Márta (Zákányszék)

Kerékpáros ügyességi feladat:

Bíró Zoltán (Kelebia)

Forgalomban való vezetés:

Rácz Zoltán (Makó)

Elsősegély-újraélesztés:

Jenei Attila (Orgovány)

a még biztonságosabb közlekedés megteremtéséhez. A helyezést elért csapatoknak ezúton is gratulálunk. Köszönjük, hogy ilyen sokan összegyűltetek Baján, és egy vidám nap keretében velünk együtt elevenítettétek fel a biztonságos, balesetmentes közlekedéshez szükséges alapvető tudnivalókat. Reméljük jövőre is találkozunk.

Kovács Edit

Javaslatok a minisztériumnak

Több javaslattal élünk az Emberi Erőforrások Minisztériumánál. Most ezekből sorolunk fel néhányat.

A létszám határt meg kell tartani: kistelepüléseknél 600 fő, tanyás térségeknél 70-től 400 főig +/- 10%:

- A jelenlegi lakosságszámot felülvizsgálni nem kell, először a jelenlegi igényeken kellene segíteni, először fedjük le a kicsiket (Még rengeteg 600 fő alatti település és 70-400 fő közötti tanyás térség nem ellátott.)
- Látszattervekenységbe torkollik a feladatellátás, ha nő a lakosságszám, a mostaninál több személyt egy fő ellátni nem tud.
- Ha növelik a létszámot, nő a terület, az utak, a földutak hossza, az ellátás időtartama, de csökken a közvetlenül ellátottak száma, a munkavégzés minősége. Km-idő-energia (1-5 fő növelés esetén már 10-20 km-t is nőhet a távolság) nagy a földhálózat egy-egy településen (178 km).
- Az önkormányzati változások miatt most is nagyobb a megteendő km (körjegyzőség, közös önkormányzat).
- Megváltozott a családmodell, már alig van háromgenerációs együttélés. A fiatalok nemhogy nem a szülőkkel egy háznál, de nem is a településen, vagy nem is az országban élnek. Egy ideig ellátják egymást az idősek, de amikor egyedül maradnak, csak a falugondnok van a magukra maradt időseknek, akiknek nem csak fizikai gondozásra van szükségük. Ha ott lakik a közelben a gyerek, ő is a megélhetésért küzd, sőt sok esetben őt is ellátják. Sok a perifériára került család, szerteágazó feladattal.
- A falugondnokoknak lenne szüksége segítségre, mert ezzel a létszámmal és feladatmennyiséggel is kevés idő jut egy-egy ellátottra.
- Inkább a falugondnokok kellene segíteni, hogy ne csak szociális tevékenységet tudjon végezni. Ő van a terepen, ő ismeri az ott élők helyzetét, problémáit. Jó lenne a vidéket érintő kérdésekben kikérni a véleményüket.
- A kistelepüléseken és a tanyavilágban a falugondnok találkozhat a családokkal (nem a családsegítő, nem a gyermekjóléti szolgálat).
- Folyamatosan öregszik el a lakosság, nagy a szociális nyomás.
- Felmerült, hogy a falugondnok a kistelepülésen lássa el a szociális gondozó munkáját is. A falugondnok nem rendelkezik gondozói végzettséggel. Egy szociális gondozó napi 9 főt tud ellátni, egy falugondnok jóval több embert juttat el különböző szolgáltatásokhoz. Ha ápolási munkát is végezne, végül ő is csak 9 főhöz jutna el.

A helyettesítés nem megoldott, 100 %-ban kihasználták a falugondnokokat, a 8 óra, nem 8 óra, hanem több, 9-10.

Gyakorlat, hogy két szomszédos vagy közeli település falugondnoka helyettesíti egymást. A helyettesítésről megállapodást köt a két település önkormányzata.

A helyettesítésnél falugondnok falugondnokot nem helyettesíthet, mert a munkát mindkét helyen 8 órában egyik falugondnok sem tudja elvégezni. Így a falugondnok napi 8 órás munkavégzése nem teljesül.

Fotó: Ujvári Sándor

A település két falugondnokot nem iskolázhat be, mert falugondnok csak egy kinevezett és foglalkoztatott falugondnok lehet.

A falugondnokok a helyettesített időt nem tudják kivenni, s fizetést legtöbbször nem kapnak érte.

Erre sürgős megoldást kell találni.

Feladatfinanszírozás: A falugondnoki feladat valóban legyen teljes feladatfinanszírozás, nem úgy, mint eddig.

Valamennyi falugondnoki szolgálat részeseül állami normatívában, amely nem fedezi a feladat ellátásának költségeit. Bevételekük nincs, miután a szolgálatot a Szociális törvény alapján ingyenesen biztosítják az önkormányzatok. Az elmúlt évig évente az önkormányzati hozzájárulás mértéke 1.000.000-2.400.000 Ft között mozgott. E hozzájárulás mértéke függ a falugondnok által használt gépkocsi életkorától, műszaki állapotától, a falugondnoki autó által megtett km-től (az üzemanyag árak növekedése miatt) a minimálbér változása miatt a bérköltség növekedésétől, a település földrajzi elhelyezkedésétől, illetve a szolgálat által végzett szakmai tevékenységtől.

A kistelepülések, önkormányzatok forrásai az önkormányzati finanszírozás átalakításai miatt jelenleg csak a minimális működés fenntartására, illetve gyakran arra sem elegendőek, így a falu- és tanyagondnoki szolgálatok működési forrásainak kiegészítésére sok helyen nincs lehetőség.

A pénztelenség miatt több helyen előfordult, hogy kényszerűségből megszüntették a szolgálatot, de gyakoribb, hogy minimálisra korlátozzák a szolgálat által megteendő kilométereket, autó helyett biciklire ültetik a falugondnokot – így már az eredeti feladatait sem tudja ellátni, s nem nevezhető falugondnokságnak. Veszélyt jelent, hogy azokon a kistelepüléseken, ahol megszüntetik a szolgálatot, ott egy-egy munkahely is megszűnik.

Ismét elindul a Tanyaprogram

A konferenciát Lezsák Sándor, a Magyar Országgyűlés alelnöke nyitotta meg. Témája a tanyavilág, amiről lehet derűlátóan és borúlátóan is beszélni. Most derűlátó. A tanyán élés sajátos életforma egyedi hagyományokkal. Összegezve elmondta: „Be kell lakni az országot, hogy gazdája legyen minden területnek.”

Újra elindítja a Mezőgazdasági Minisztérium a Tanyafejlesztési Programot, mondta el Szakáli István Loránd helyettes államtitkár, s a tanyaprogrammal a cél ugyanaz az életszínvonal és gazdálkodási feltétel biztosítása a tanyán élők számára, valamint e sajátos értékrend megmentése. Az elektronikus pályázati felület július 15-én nyílik meg a Herman Ottó Intézet honlapján. (www.hermanottointezet.hu)

Az immáron ötödször meghirdetett program idei keretösszege 1,4 milliárd forint. A pályázatokat július 15-től augusztus 15-ig lehet benyújtani. A megvalósítás ideje: 2015 júliustól 2016 április 30-ig.

A korábbiakhoz hasonlóan, a programot a tanyai gazdálkodás megújítására, a tanyák sajátos értékeinek megőrzésére és a tanyai életmód hátrányainak csökkentésére hirdetik meg. Hat alföldi megyéből, illetve Pest megye déli járásából lehet pályázatot benyújtani, a program több mint hétszáz települést érint.

Az önkormányzati térségi fejlesztésekben a villany nélküli tanyák villamosenergia-ellátásához 50 millió forintos támogatásra pályázhatnak az önkormányzatok, 90 százalékos támogatottság mellett. A települési térségi programokon

belül a vízminőségi vizsgálatokra pedig 5 millió forintos támogatást lehet kérni, 100 százalékos támogatottság mellett.

A tanyagondnoki szolgálatok fejlesztésére szolgáló pályázatokban kisebb értékű eszközökre – kivéve gépkocsi –, illetve a szolgálatokkal kapcsolatban lévő önkormányzati, egyházi és civilszervezetek támogatására, esélyegyenlőségi programok indítására, valamint mobil egészségügyi szűrővizsgálatok elvégzésére is lehet pályázni.

A tanyagazdaságok fejlesztésére 400 millió forintot különítettek el. A támogatás segítségével be lehet szerezni a termeléshez és termékfeldolgozáshoz szükséges eszközöket, gépeket, fel lehet újítani a lakó- és gazdálkodó épületeket, bővíteni lehet az állatállományt, szaporítóanyagokat vagy vagyonszerzési eszközöket lehet vásárolni. A támogatás felhasználható az egészséges ivóvíz biztosításához szükséges eszközök beszerzésére, egyedi szennyvízkezelési, energiahatékonysági beruházásokhoz. Az igényelhető támogatás 3 millió forint, a támogatási intenzitás 75 százalék, a fiatal gazdálkodóknál 90 százalék.

A tanyagazdaságok indításához 3 millió forintos támogatást lehet kérni 75 százalékos, a fiatal gazdálkodóknál 90 százalékos támogatottság mellett, erre 150 millió forintot szánnak. Hálózati villamos energiával nem rendelkező tanyák esetében – ahol a villamosenergia-ellátás közösségi megoldása nem lehetséges – 10 millió forintos egyedi támogatásra lehet pályázni 100 százalékos támogatottság mellett.

Segítés testvéri szeretettel

Június 4-én ünnepelte hetvenötödik születésnapját Kozma Imre atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapítója. Huszonhárom évesen szentelték pappá. Először vidéken, majd a fővárosban szolgált a Ferenciek terén található Alkantarai Szent Péter templomban. Később a zugligeti Szent Család templomba helyezték át, ahol húsz éven át volt plébános. 1987-ben találkozott Csilla Freifrau von Boeselager asszonnyal, aki a magyarországi kórházak számára szervezett gyűjtést Németországban. Közös munkálkodásuk révén született meg a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, és ennek szellemiségének központjából indult útjára

A Szuverén Máltai Lovagrend 900. évfordulóján a vatikáni Szent Péter bazilikában Kozma Imre atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke köszöntötte XVI. Benedek pápát, aki a magyaroknak szóló rövid üzenetet mondott neki

1989-ben a testvéri szeretet határon túli magyarságot és más népeket védelmező eszméje. Kozma atya mondta, hogy nincs keresztény hit karitatív cselekedetek nélkül.

Kozma atya egész eddigi életét az elesettek és a szegények megsegítésének, támogatásának szentelte. Több évtizedes áldozatos munkáját számos kitüntetéssel – 1993 Lakitelek Alapítvány nagydíj, 1995 Kisebbségekért nagydíj, 2003 Magyar Örökség díj, Magyar Köztársaság érdemrend középkeresztje, 2005 Prima Primissa díj, 2007 Budapest díszpolgára cím, 2009 Húszéves a Köztársaság díj, 2010 Becsületrend (francia) – ismerték el.

Hírek

Móricgáti tanfolyam

Amit tudni kell a baleset-megelőzésről és az elsősegélynyújtás korszerű elméletéről és gyakorlatáról címmel továbbképzés indult Móricgáton. A tanfolyamon tizenheten vesznek részt és az Egészséges Bács-Kiskunért komplex emberi erőforrás fejlesztési program keretében valósul meg.

Időtlen rabszolgaság

Szakmai fórumorozatot indított a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya, az Anthropolis Egyesület és a Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány a rabszolgaság velünk élő formáiról, a megelőzés eszközeiről. (Velünk élő formák: adós-rabszolgaság, háztartási rabszolgaság, kényszerházasság, szexuális kizsákmányolás, kényszerkoldultatás, stb.)

Magyarországon egy nemzetközi kutatás szerint (Global Slavery Index – Walk Free Foundation) 36000 ember él rabszolgaságban, többségük nő, illetve gyerek. Az összes áldozat 25 százaléka 18 év alatti. A veszélyeztetettek legtöbbször emberkereskedelem útján válnak áldozattá. Hogyan segíthetjük őket, mit tehetünk a megelőzés érdekében?

Az emberkereskedelemmel szembeni hatékonyabb fellépés érdekében szakmai párbeszédre került sor az érintett intézmények között. A szociális alapszolgáltatások, a gyermekvédelmi alap- és szakszolgáltatás, a bűnüldöző szervek, a rehabilitációs, védőnői, jogi, pszichológiai szolgálatok munkatársait és civil szervezetek képviselőit ültette egy asztalhoz, hogy tapasztalatcserével, prevenció programok, és hazai, illetve külföldi kutatások eddigi eredményeinek megismertetésével segítsék egymást az érintettek a modernkori rabszolgaság formáinak felismerésében, okainak feltárásában, a prevenció hatékonnyá tételében, és a megfelelő jogi szabályozás fejlesztésében.

Településvezetők Kunszálláson

Lezsák Sándor országgyűlési képviselő tizenhét éve hívja össze választókerületének polgármestereit. A huszonnégy településvezető hatvan-kettedik alkalommal ült tárgyalóasztalhoz 2015. június 21-én, ezúttal Kunszálláson. A tanácskozáson a térség aktuális problémáit összegezték.

A már hagyományos választókerületi összejövetel nagy témája a falu- és tanyagondnoki szolgálatok működtetése volt. A polgármesterek valamennyien egyetértettek abban, hogy a gondnokok munkája elengedhetetlenül fontos a falubeliek életfeltételeinek javításában. Ugyanakkor arról is beszámoltak, hogy az állami normatíva csupán felében fedezi a szolgálat fenntartásának költségeit. A tanyagondnokok képzése is nagy terhet ró az önkormányzatokra. A járművek beszerzésére kiírt pályázatok sokszor életszerűtlenek, nincsenek összhangban az elvárásokkal. A tanyagondnokok fizetése sincs arányban az elvégzett munkával, a túlórákat pedig nem tudják kifizetni az önkormányzatok. Többek között ezek

orvoslásában kérték Lezsák Sándor segítségét a településvezetők. A honatyja szerint mindenképp tovább kell erősíteni a falu- és tanyagondnoki szolgálatokat és törekedni kell önállóságuk megtartására. Mert mint mondta, ember nélkül semmi sem lehetséges, intézmény nélkül pedig semmi nem lehet tartós.

Csörsz Zelenák Katalin, a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének ügyvivője a tanácskozás vendégeként számolt be arról, hogy csatlakoztak az Egészséges Bács-Kiskunért programhoz, melynek keretében a falu- és tanyagondnokok rendszeres vérnyomásméréssel és tanácsadással segítik az egészséges életmód népszerűsítését a falvakban és a tanyavilágban. Ugyanakkor a kiskert program során csemegeszőlőt ültetnek azoknál, akik vállalják a növény későbbi gondozását. A szőlőtermesztés ösztönzésével az egészséges táplálkozást népszerűsítik a gondnokok.

Vajda Piroksa

Eljöttek a szabolcsiak

Június 19-én és 20-án a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Falugondnokok Egyesület küldöttsége látogatott el hozzánk. Péntek hajnalban indultak útnak, s első állomásuk a Békés megyei Tarhos községbe vezetett, ahol körbenéztek Molnár István volt tarhosi tanyagondnok libás farmján. A vendégeket egyesületünk elnökségi

tagja, Nagy Zsoltné Edit csárdaszállási falugondnok fogadta. A szabolcsiak bemutatkozása után a település polgármestere köszöntötte őket. A „libás” délutánt követően Kecskemét felé vették az irányt, s az elnökségi tagokkal eltöltött közös vacsora alatt kötetlen beszélgetés keretében ismerkedtünk meg a szabolcsi egyesület tagjaival.

Másnap délelőtt Kecskemét főterén tettünk sétát, miközben megmutattuk városunk nevezetességeit. A program zárásaként felkerestük a Kecskeméti Arborétumot, ahol a szabolcsiak megnézték a Mária-kápolnát is. Hazafelé útba ejtették Cserkeszőlőt és a strandfürdőben egy kis „láblógatás” után folytatták útjukat. Reméljük, a kétnapos látogatás során mindannyian élményekkel gazdagodva és feltöltődve tértek haza.

Jósvafőn volt az első Falugondnokok Napja

Megkondult a völgy harangja

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Falugondnokok Egyesülete – az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával – idén első alkalommal rendezte meg a Falugondnokok Napját, melyen egyesületünk is képviseltette magát. A 2015. május 29-én lezajló rendezvény nem titkolt célja, hogy minél szélesebb körben ismertté álljon a falu- és tanyagondnokság.

(Folytatás az 1. oldalról)

Május 29-én a délelőtti órákban érkezünk Jósvafőre, ahol Jaskó Péter, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Falugondnokok Egyesületének elnöke fogadott bennünket. A település bemutatását követően Jóna Gábor, Jósvafő polgármestere, valamint Ríz Gábor, a térség országgyűlési képviselője köszöntötte a jelenlévőket. Beszédükben mindketten kiemelték a falugondnoki szolgálat jelentőségét, hiszen nagyban hozzájárultak és hozzájárulnak ma is a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei aprófalvak fennmaradásában.

Ezt követően Horváth-Takács Bernadett, az Emberi Erőforrások Minisztériumának munkatársa mutatta be a szociális ellátórendszert, s azon belül is a falugondnoki szolgálatok fontosságát, majd olyan személyektől hallhattunk előadásokat, akik nap mint nap együtt dolgoznak a falugondnokokkal. Bende György, Hét polgármestere, valamint az észak-borsodi LEADER Unió Helyi Közösség Egyesületének elnöke beszédében elmondta, hogy az apró településeket éppen azok az emberek hagyják el, akikre a legnagyobb szükség lenne a helység fennmaradása érdekében. Fontosnak tartana új stratégiák, illetve fejlesztések kidolgozását, melyek a fiatalokat arra ösztönöznék, hogy tanulmányaik befejezése után visszatérjenek saját településükre.

Ezután Búza Zoltán rendőr-alezredes vette át a szót, aki kiemelte a falugondnokok bűnmegelőző szerepét. Érdekes volt hallani, hogy a trükkös tolvajok nemcsak a nagy kiterjedésű tanyás térségekben jelennek meg, hanem a jellemzően kis- és aprófalvas területeken is próbálkoznak. Egyesületünk egy LEADER-pályázatnak köszönhetően több településen tartott bűnmegelőzé-

si programot, ahol hasonló problémákat vetettek fel az ott jelenlévők. Az alezredes fontosnak tartja a falugondnokság és a rendőreg folyamatos együttműködését is, hiszen a falugondnok az, aki folyamatos kapcsolatot tart a településen élőkkel, akik bizalommal fordulnak hozzá. A rendőrség és a falugondnoki szolgálat összefogásának köszönhetően például a bűncselekmények száma a felére csökkent Jósvafő hegyközségben.

A katasztrófavédelem és a falugondnoki szolgálat együttműködéséről Lipták Attila tűzoltó dandártábornok beszélt. Hangsúlyozta, hogy magyarországi viszonylatban a települések számát tekintve Borsod-Abaúj-Zemplén a legsűrűbb (368 település), azonban ma katasztrófavédelmi szempontból veszélyeztetettség nélküli településről nem beszélhetünk.

Az aprófalvas településszerkezet és változatos domborzati viszonyok miatt a helyi védekezés kulcsa, hogy egy település milyen helyi erőforrásokkal bír. Ki ismerhetné jobban a falugondnoknál a települést? Az is tény, hogy a szélsőséges időjárási helyzetek egyre inkább fokozódnak. Tavaly nem volt kemény tél, mégis akadt olyan település, amely harminchat órán át el volt zárva a külvilágtól. Ezért egyre sürgetőbb olyan védelmi, védekezési rendszerek kifejlesztése, melyek az ilyen és ehhez hasonló helyzeteket megelőzik.

Dr. Herczeg Tibor, Szuhakálló címzetes főjegyzője huszonöt éves pályafu-

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanya-és Falugondnok Egyesület elnöke, Jaskó Péter

tása során több olyan településen dolgozott, ahol működött falugondnokság, ahol pedig nem, ott tevékenyen részt vett a szolgálat bevezetésében. Beszédében kiemelte, hogy a közigazgatási rendszer átalakításával a falugondnokok feladta sokrétűbb és összetettebb lett. Jóval több munkával látják el őket, sokszor maguk látják el az ügyegédi feladatokat is. Véleménye szerint méltatni kell a falugondnokokat, de objektíven a problémákat is fel kell tárni. Sajnos anyagi szempontból nem beszélhetünk a megbecsülésükről, hiszen a bérezés helyzete igazságtalan. A falugondnok elhivatottsága kevés, fontos a megfelelő támogatási háttér kialakítása is, hiszen a jelenlegi 2,5 milliós állami támogatás minimálbérre és egy kis üzemanyag-költségre elég.

„Bízunk abban, hogy a döntéshozók pozitív irányban módosítják a támogatási rendszert” – hangzott el. A tanyák- és aprófalvak segítői munkájának elismerése úgyszintén fontos, mivel a falu- és tanyagondnokok számára ez a hivatás egyfajta szolgálat, az életük részévé vált, amit szívvel-lélekkel végeznek. Sokszor annyit érzékelnek a kívülállók, hogy jön egy mikrobusz, felirattal, emblémákkal, településnévvel és falugondnoki szolgálat-felirattal, hozza-viszi az embereket, de valójában a szolgáltatás sokkal több annál!

Folyamatosan jelen vannak az ellátási területük életében, szinte mindenkit ismernek a faluban, mindent tudnak az ott élők gondjairól, bajairól. Tudják, hogy kinek mit és miben kell segíteni. Addig, amíg nem létezett, volt egyfajta hiányérzet, hogy kellene valami...

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei egyesület az aprófalvak gyakorlati működését több perspektívából közelítette meg. Egyrészt felkértek olyan polgármestert, aki egy személyben látja el a falugondnoki feladatokat, valamint a település első emberének a szerepét, illetve az előadók között volt olyan is, aki a polgármesterség helyett a falugondnoki hivatást választotta.

Elsőként Baksa Eszter, Nagyrákos polgármestere beszélt arról, hogyan lesz valaki polgármester és falugondnok egy személyben. Tizenhét éve irányítja a települést, és amikor az előző falugondnok elhagyta a hivatását, magára vállalta a helység gondját, egészen a második polgármesteri ciklusáig. Véleménye szerint egy jó falugondnok minden családnak a tagja.

Bereczki Lajos Gyüre falugondnoka. Elmondta, hogy nem szokványos falugondnoki feladatokat végez, mivel Gyüréhez tartozik egy 180 fős lakosú tanyai külterület is, és az ő feladata az, hogy az ott élők ne érezzék magukat kirekesztettnek.

Végül Bakos Ferenc, Regéc polgármestere és falugondnoka mutatta be a települését és az ott végzett munkáját. Mint sok más kistelepülésen, náluk is gondot okoz a munkahelyek hiánya, így a polgármester fontosnak tartja, hogy hasznos munkát és megélhetést tudjon adni a település lakóinak, ezért szarvasmarhatartásba vágta bele.

A szakmai előadások után a Nógrád megyei falugondnokoknak köszönhetően elhangzott a falugondnokok dala: *Megkondult a völgy harangja alkonyatkor csendben, Hazaér a falugondnok, ide köti minden, Véget ért egy fárasztó nap, holnap vár egy másik, Pihenj, kicsit, gyűjtsél erőt, mindenki rád számít, Gondolj arra, ha leszáll az ég, Munkád során kin segítettél, Vedd számba azt is, ami ma elmaradt, Holnap aztán add újra önmagad!*

A falugondnokok egészségére egyedi kézműves pohárba töltött tolcsvai borral koccintottunk. A szakmai előadásokat követően estébe nyúló, falugondnoksághoz kapcsolódó műhelymunkákon a jelenlévők két csoportra oszlottak: levetítették a Tanyagondnok című filmet, melyet a ceglédi tanyavilágban forgattak, akinek pedig kedve volt, falugondnoksággal kapcsolatos műhelymunkán vehetett részt tréner vezetésével.

A bőséges vacsora után sem tértünk még nyugovóra, ugyanis meglepetés előadással készültek a Vas megyei csíkvándi dolgos asszonyok, a jó erőben lévők pedig hajnalig koptathatták a táncparkettet. Másnap reggeli után ki-ki kedve szerint részt vett a Vörös-tói barlangtúrán vagy a jósvafői helytörténeti falusétán, ahol az erdei és falusi gyaloglást lovas-kocsikázás egészítette ki.

Egyesületünk nevében megköszönjük Borbásné Márki Mártának, Röszeke polgármesterének, valamint Visnyei Miklósnak Zsana polgármesterének, hogy rendelkezésünkre bocsátották két falugondnoki kisbuszukat. A két tanyagondnoknak, Kovácsné Kacz Erikának és Kovács-Bokor Katalinnak is köszönettel tartozunk, hogy vállalták a sofőr szerepét az igencsak hosszú úton. És végül hálásak vagyunk a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tanya- és Falugondnok Egyesületének az ötletért, s a színvonalas megvalósításért. Bízunk abban, hogy jövőre is megemlékezhetünk a falugondnokokról, hiszen nekik is jár legalább egy nap, ami csak róluk szól.

Kovács Edit

Svájcban gyűjtöttünk tapasztalatokat

Működik a helyi demokrácia

Májusban három tartalmas napot töltött egyesületünk delegációja Svájcban. Partnereink nem csak álomszép tájakat mutattak, hanem követésre méltó kezdeményezéseket is. Az pedig a barátság jele volt, hogy vendéglátóink rövid időre befogadtak saját otthonaikba.

Egyesületünk több külföldi civil szervezettel és intézménnyel is kapcsolatban áll, nyitott újabb és újabb partnerségek kialakítására. A svájciakkal való barátságunk több évre nyúlik vissza, szemináriumok révén ismertettük meg az ottani szakembereket, civil érdeklődőket a falugondnoksággal, a helyi demokrácia működésével, a helyi termékek piacra jutásának lehetőségeivel, az ökológiai gazdálkodással.

A sikeres együttműködés példája volt az is, amikor 2011-ben a dübendorfi Kantonsschule Glattal gimnazistái összesen 45 kerékpárt gyűjtöttek a külterületen élő nehéz sorsú családok részére. Ennek a kapcsolatnak a mozgatórugója Angelica Frech, akinek meghívására három napot tölthettünk Svájcban. Saját szemünkkel láthattuk álomszép tájait és megtapasztalhattuk a polgárok öntudatosságát, politikai semlegességre való törekvését.

2015. május 20-án reggel indultunk, és a Salzburg–Rosenheim–Innsbruck útvonalon át – amely alatt minden évszak természeti jelenségével (napsütés, eső, szél, hó) találkoztunk – este megérkeztünk Dussnangba, vendégfogadónkhoz. Ottlétünket a családi hangulat jellemezte. Angelica és barátai a szakmai programok mellett betekintést engedtek saját otthonaikba, mindennapi életükbe.

Másnap délelőtt Dussnang polgármestere fogadott bennünket, aki tíz pontba szedve (földrajz, történelem, kultúra, vallás, közigazgatás, demográfia, nevelési intézmények, infrastruktúra, energia, politika, pihenési lehetőségek) mutatta be a Fischingen községhez tartozó településeket. Őt helység fogott össze és együttesen szervezik az életüket. Megtudtuk, hogy náluk több mint 70 civil, önkéntes szerveződés tevékenykedik, akik együttműködés alapján önkormányzati feladatokat is ellátnak. Ilyen például

az ifjúsági programok szervezése, vagy a hegyen lakó idősöknek történő ételszállítás. Kérdésként merült fel részünkről: Hogyan osztják szét a község települései között a forrásokat? A válaszból kiderült, hogy rendszeresek a települési gyűlések, ahol a lakosság is beleszólhat, véleményezheti az eseti, vagy nagyobb kiadások fontosságát, mértékét. Az emberek élnek is ezzel a jogukkal, működik a helyi demokrácia.

A település utcáin tett séta során megnéztük az óvodát, az iskolát, az evangélikus és a katolikus templomot, a rehabilitációs intézményt, a helyi sajtüzemet- és boltot, valamint a kápolnát, ami kedvelt esküvői helyszín. A látottak jól kiegészítették a polgármester délelőtti falubemutatóját.

A délután folyamán ellátogattunk a Hackenberg családi gazdaságba, ahol önkéntesek (tanárok, orvosok, értelmiségiek) segítik a nagy erő- és munkagépek kizárása mellett folytatott zöldség- és gyümölcsstermesztést, valamint a hagyományos állattartást. A gazdaságban nagy hangsúlyt fektetnek a hagyományőrzésre.

Péntek délelőtt Wil városába látogattunk. Megcsodáltuk a történelmi óváros gyönyörű, eredeti állapotában megőrzött épületeit. Túravezetőnk elmesélte, hogy az építési anyag elárulja az építető család gazdasági

helyzetét. A fagerendás épületek a szegényebb, a kőházak a jobb módú családok tulajdonában álltak. Bejártuk az egykori sörfőzde épületét, ami most könyvtárnak, kiállítóhelynek, irodáknak, étteremnek ad helyet. Délután megnéztük Fischingenben a Benedek-rendi kolostort, ahol a hotel, étterem, könyvtár működtetése mellett sört is főznek.

Péntek este rendezték meg azt a konferenciát, ahol megismertethettük a falugondnokságot a téma iránt érdeklődő, különféle területen dolgozó szakemberekkel. Csörszné Zelenák Katalin ügyvivő beszélt a falugondnokság kialakulásáról, Kemény Bertalan munkásságáról, a szolgálat működésének jelenlegi helyzetéről, a nehézségek ellenére elért sikereiről. Bálint László elnök az általa végzett tanyagondnoki munka sokrétűségét mutatta be a napi, rendszeres feladatoktól az eseti, különleges kérésekig. Sümeginé Ország Edit az egyesület gazdálkodásának bemutatásán keresztül a magyar civil szervezetekre vonatkozó főbb működési szabályokról adott tájékoztatást. Innentől a konferencia párbeszédde alakult. A sok-sok kérdésre válaszolva még részletesebben, még mélyebben sikerült a falugondnoki szolgálatot megismertetnünk. Nagyon jó volt azok hozzászólását hallgatni, akik már jártak Magyarországon, és látták a szolgálat működését. A rendezvényen házigazdánk, Angelica tolmácsolt.

A szombat délelőtt Steinbruchban, Josef és Regina Appert gazdaságában egy „udvari bolt” működésével ismerkedhettünk meg. A család szar-

vasmarha- és kecsketenyésztéssel foglalkozik, ökológiai gazdálkodást folytatnak. A boltot egy civil szervezet működteti. Az árut a környék termelői szállítják a boltba, így közvetlenül kerül a fogyasztó asztalára. Csak szerdán és szombaton van nyitva, a friss áru és a kiváló minőség garantált.

A délutánt Appenzellben töltöttük. Már az odavezető út is gyönyörű volt. A horizontot havas hegycsúcsok szegélyezték, előtte szétszórta a hegyoldalokon a családi gazdaságok épületei és legelő állatai. Ez a kisváros két dologról híres. Egyrészt itt kaptak utoljára szavazati jogot a nők Svájcban, másrészt a mai napig a főtéren, kézfeltartással szavaznak az emberek a települést érintő kérdésekről. Kávészáz közben a falugondnokság mellett szóba került a magyarországi droghelyzet és a fogyatékos-ellátás ügye is. Este visszamentünk a konferencia helyszínére. Már más témában folyt a beszélgetés, de többen személyesen kerestek meg bennünket kérdéseikkel.

Ottlétünk utolsó napját Zürichben töltöttük. Sétáltunk a belvárosban, templomokat, kiállításokat látogattunk, hajóztunk a Zürichi-tavon. A Nagykatedrális (Grossmünster) erkélyéről kinézve – ahová 728 lépcsőfok vezetett föl – a belváros látképe tárult elénk a négy templommal és az Alpokkal a háttérben. Pünkösöd másnapján reggel elbúcsúztunk vendéglátónktól, és a közel 1.200 kilométeres út megtétele után (ami München felé kevésbé volt látványos, mint az odaút) az estét már mindenki családjá körében töltötte.

Ezúton is szeretném köszönetemet kifejezni Angelicának, hogy ezt a tartalmas programot megszervezte, végigkísért bennünket a három nap alatt, tolmácsolt, valamint anyagilag is támogatta utunkat. Köszönet illeti Angelica barátait, akik egy kis időre befogadtak bennünket saját otthonukba. Továbbá köszönjük Kelebia önkormányzatának, hogy az útra rendelkezésünkre bocsátotta a gépjárművet.

Sümeginé Ország Edit

A ceglédi szolgálat egy gyakornok szemével

Megvalósulhat az önellátás

A 2015-ös összefüggő tavaszi gyakorlatomat a Magyar Máltai Szeretetszolgálat ceglédi tanyaszolgálatánál töltöttem el, melynek telephelye Cegléden, a Bajcsy Zsilinszky utca 26. szám alatt található. Az intézményt Farkas Márta vezeti, ő volt a tereptanárom is. A szolgálat feladatainak ellátásában Mányoki Mihály kollégája mellett körülbelül húsz önkéntes segíti. A szállítási feladatokat egy Ford Tranzittal és egy Suzuki Ignissel látják el.

A ceglédi tanyagondnoki szolgálat 2005. május 1-je óta működik. Cegléd önkormányzata a tanyagondnoki szolgálati feladatok ellátására szerződést kötött a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-Magyarországi Régiójával. A szolgálat a mai formáját két lépcsőben valósította meg. Első lépésként 2005-ben a várostól keletre fekvő tanyavilágot célozta meg (Tanyaszolgálat I.), majd 2007-től észak felé bővült (Tanyaszolgálat II.).

A gondozottak nagy része, aluliskolázott, mélyszegénységben élő, sok gyermekkel rendelkező család, de vannak idős és beteg emberek is, akik magányosan élnek. Nagyon sokrétű feladatot lát el a szolgálat. Közreműködnek a házi segítségnyújtásban, ruha és élelmiszer adományok gyűjtésében és szétosztásában. Tevékenységi körükbe tartozik továbbá a személyszállítás (betegek szállítása, betegkísérés, családi eseményekre történő szállítás /esküvő, temetés/, gyerekek iskolába, óvodába, kórházba, rendelőintézetbe szállítása), a kapcsolattartás az önkormányzat és intézményei, valamint a lakosság között. Ingyen gyógyászati segédeszközökkel tudják ellátni a rászorulókat. A tanyasi gyerekeknek lehetőségük van minden nyáron egy hetes táborozáson rész venni.

Szeretném kiemelni a tanyaszolgálat kapcsán, hogy nem az az elsődleges cél, hogy segélyeket és mindenféle támogatást összeszedjenek a rászorulóknak, hanem a munka világába való reintegráció. Emellett nagyon fontosnak tartják a munka terápiás oldalát is, sőt az önellátás megvalósítása is a

fő célkitűzéseik között szerepel. Ennek elérése érdekében például olyan lehetőséget teremtenek, hogy akik a házuk körül rendet tartanak, azok igényelhetnek vetőmagot, palántákat. A konyhakertben megtermelt zöldség és gyümölcs hasznosításában is kapnak segítséget. Megtanulhatnak a telephelyen az erre a célra kialakított konyhában különféle ételeket főzni, gyümölcsöt, zöldséget télire tartósítani (aszalás, befőzés, stb.). Folytatásként lehetőség szerint nyulakat, kiscsibét kapnak, majd pedig kecskét lehet igényelni, az állatok gondozásában is támogatják őket. Így valósulhat meg az önellátás.

Mindebből látszik, hogy a feladatok szerteágazóak, a feladatok ellátását rugalmas időbeosztással lehet csak ellátni. Az intézményvezető, Farkas Márta gyakorlatilag nem napi nyolc órát dolgozik, hanem huszonnégy órában készen áll a segítségnyújtásra. Telefonja sosincs kikapcsolva, és szinte folyamatosan csöng. Sok esetben egy telefonon adott tanács, vagy megnyugtató szó is nagy segítség lehet a gondozottaknak. Gyakorlatilag egész nap mozgásban van, állandóan van elintézni való. Márta soha sem fárad el, munkáját mindig nagy türelemmel, lelkesen, kitartóan és maximális empátiával végzi.

A szolgálatnál töltött idő során az volt számomra a legszembetűnőbb, hogy a korábbi gyakorlati helyekhez képest jóval több pozitív kimenetelű esetet ismertem meg. Úgy gondolom, ennek hátterében az a rengeteg munka és erőfeszítés áll, amit Márta, Mihály, az önkéntes segítők és a gondozottak együtt befektetnek. Farkas Márta nagyon hatékonyan tudja mozgósítani az ellátottak meglévő erőforrásait, ami a megfelelően kialakított bizalmi kapcsolatnak is köszönhető.

Az összes gyakorlatom közül az itt tapasztalt szemlélettel tudtam azonosulni a legjobban, ez áll legközelebb hozzám. Ha választanom kellene, akkor tanyaszolgálati munkát szívesen végeznék.

Borosné Koncz Szilvia

Tündérgertben az őshonosok

Ha nincsenek kertészeti örökségünkért felelősséget érző, többségében megszállott emberek, akkor eltűnhetnek a Kárpát-medencéből az őshonos gyümölcsfáink. Már így is nagy a veszteség. Szerencsére időben elindult a tündérgert-mozgalom, melynek gyulai követőivel egy ott rendezett falugondnoki találkozón egyesületünk is megismerkedett már.

Ihletett környezetben, a város szélén található kálváriadomb stációi és sok százéves kápolnája ölelésében egyhektáros területen alakították ki a régi gyümölcsfajták kertjét, követve ezzel a pórszombati erdész, Kovács Gyula példáját. Az országosan ismert örökségvédő több évtizedes mentőakciója révén a Kárpát-medencéből mintegy 1600 gyümölcsfajta gyűjtött össze tündérgertjében. Akkor jött rá, hogy elérkezett az utolsó óra, amikor a meglátogatott a falvakban mindenhol körtepálinkával kínálták, de egyiket sem ugyanazon fajtaból készítették. Csak körtéből vagy százfélével találkozott, s akadt olyan is, amiből az utolsó kortyot itta meg, mivel a maradék termőfa is kipusztult. Az őrségi példát többen követték, például Viszákon Szarvas József színész.

Békés megyében is szép hagyománya van a gyümölcsnemesítésnek. Kunágota határában töltötte életének legeredményesebb évtizedét Bereczki Máté pormológus, 1848-as honvédtiszt. Gyulán hasonló misszióba kezdett dr. Pocsay Gábor nyugalmazott főorvos, a Wenckheim Krisztina Közalapítvány elnöke, illetve a Régi Gyümölcsfajták Baráti Körének egyik alapítója, aki Erdélyben is járt oltóvesszőket gyűjteni. A tündérgert megvalósításából Pomázi Ferenc, Szűcs Gergely és Török Zsófia kertészmérnökök is kivették a részüket. Maguk is jól emlékeznek arra, hogy a családi kertekben milyen sokféle őshonos gyümölcsfa létezett. Sajnos, azok kihalásának is szemtanúi voltak. Manapság pedig azt kell tapasztalniuk, hogy a piacokon, az üzletekben szinte csak külföldről importált gyümölcsök kaphatók. De nem szabad elfeledni, hogy a magyar kertkultúra mindig is híres volt, már a XII-XIII. században jegyezték például a Piros alma, a Sárkörte fajtát,

a XX. századra pedig több mint hatezerféle gyümölcsöt termesztettek hazánkban.

– Hiú ábránd lenne Magyarországot újból Európa gyümölcsöskertjévé varázsolni, de annak látjuk értelmét, hogy ismét elterjedjenek a történelmi kertek – mondja Pomázi Ferenc, a gyulai Pándy Kálmán Megyei Kórház főkertésze. – Persze nincs könnyű dolgunk, hiszen a parlagon álló földterületeken könnyebb birkát legeltetni, mint virágzó kertészetet kialakítani. Mi szívesen átadjuk a tapasztalatainkat, harmadik éve tartunk rendszeresen oltási bemutatókat. Ezek nem csak a felnőtteknek, hanem a gyerekeknek is tetszenek. Nem véletlenül fűztük velük szorosabbra a kapcsolatunkat: meghirdettük körükben a facsemeték örökbefogadását. Tavasztól őszig gondozhatják a kiválasztottjukat, akár mindennap betérhetnek a tündérgertbe. A középiskolások is jöhetnek, lehetőségük van itt teljesíteniük a kötelezően előírt önkéntes munkát.

– Szeretnénk változatossá tenni az egysíkúvá vált hétköznapiakat – veszi át a szót Szűcs Gergely kertészmérnök. – Ezt azzal is elérhetjük, ha visszatérünk nagyszüleink szokásaihoz, kiknek kertjeikből ízletes gyümölcsök kerültek ki. Nekünk is büszkének kell lennünk azokra az őshonosokra, melyek terményei minőséget képviselnek. Ültetvényünk jelenleg több mint kétszáz fajtaból áll, de nem kizárt, hogy a tündérgert kialakításának végére elérjük majd a háromszázat. Nyolc-tíz év kell, mire termőre fordulnak. Távlati terveinkben szerepel egy pihenőpark és látogatóközpont létesítése, ahová piknikezni járhatnak a gyulaiak, és ahol nem csak szakmai tapasztalatainkat oszthatjuk meg, hanem a feldolgozással (gyümölcslé, befőtt, aszalvány) is foglalkozunk majd. Támogatja elképzeléseinket a helyi önkormányzat, tőlük kaptuk a területet és a kerítés kialakításához is adtak anyagi támogatást. Honlapunkon tanácsok találhatóak a régi gyümölcsfajtákkal kapcsolatban, csereberélni is lehet. Szívesen vesszük azt is, ha felhívják a figyelmünket a kihaló értékeinkre. Mezőberényben így sikerült megmenteni egy száz évnél idősebb körtefát, Békésen pedig egy kétszáz éves almafát.

Borzák Tibor

Az ültetvény több mint kétszáz fajtaból áll, szeretnék elérni a háromszázat

Fotó: Rusznyák Csaba/Gyulai Hírlap

Nemzeti értékek

Nemesnádudvari pincesorok

Magyarország egyik legszebb borvidékén, az Alföld déli részén, csendes környezetben fekszik Nemesnádudvar. A több mint kétezer lelket számláló Bács-Kiskun megyei település a Hajós-Bajai borvidék egyik legszebb pincesorát őrzi. Nemesnád-

udvar pincefaluja – köztük műemléki védelem alatt álló épületek – a Duna-parti löszfalba épült.

A sváb lakosok ősei a XVIII. században érkeztek erre a vidékre Németország déli területeiről. Szőlőtermesztésbe kezdtek és létrehozták az első

alacsony homlokzatú, keskeny, kisablakú, nagy ajtajú házacskákat, melyek teljesen egyedi építészeti stílust képviselnek. A sváb kultúra jellegzetes bélyegei köszönnek vissza a település leghíresebb Máriavölgyi pincesorának szorosan egymás mellett elhelyezkedő apró, szinte vakítóan fehér prészházain. A föld mélyébe vájt pincelyuk szolgál a bor érlelésére, tárolására, a fölé épített prészházban pedig maga a szőlőfeldolgozás történik. Egész Magyarországon egyedülálló az az építészeti megoldás, hogy a pincefalú nem különálló egységként létezik, hanem a község részét képezi.

Nemesnádudvaron hét pincesor található elszórva a faluban: a Máriavölgye pincesor, a Felsőpincesor, a Petőfi pincesor, a Kender pincesor, a Temetőpincesor, a Süködsi pincesor és a Csávolyi pincesor. Az itteni pincék főként Kadaraka, Chardonnay, Rajnai rizling, Ottonel muskotály, Királyleányka, Kunleány, Kékfrankos, Cabernet sauvignon borkat rejtenek. A nemesnádudvari borok szélesebb körben történő megismertetését szolgálja az évente megrendezett áprilisi borverseny, szeptemberben a Szent Mihály napjához kötődő új bor ünnepe, sőt a német nemzetiségi kultúrestek is.

Családi nap újra!

Egyesületünk Családi napot szervez 2015. augusztus 1-jén, szombaton a Bács-Kiskun megyei Bócsán, az iskola mögötti parkerdőben, melyre mindenkit szeretettel várunk. (A helyszín megközelíthető Bócsán a Flóra vendéglő melletti bekötőúton balra tartva.) Érkezés reggel 9 órától folyamatosan. Ki-ki addig marad délután, amíg kedve tartja. Házigazda: Bócsa Község Önkormányzata. A fő szervezők pedig ebben az évben is a bócsai tanyagondnokok.

Várható program:

- polgármesteri köszöntő
- szabadtéri főzés – 8 bográcsban fő az étel, amihez várjuk a csemői, szatymazi, tarhosi, öttömösi, zsanai, domaszéki mesterszakácsok mellett más jelentkezőket is
- óriáspalacsinta-sütés, lángos
- vidám családi vetélkedő
- pihenés, zenekar, borkóstolás
- és meglepetések

A rendezvényre vendégként várjuk a Kishegyesi Női Fórum Egyesület tagjait, falu- és tanyagondnokokat családjukkal. Hozza magával mindenki a párját, gyermekét, barátját, barátnőjét, szüleit, s akit gondol!

Az ebéd árát az egyesületi kasszából fizetjük. Egyénileg kell gondoskodni tányérról, pohárról, evőeszköztől és innivalóról (sör, bor, üdítő). Süteményeket vagy pogácsát mindenkitől várunk egy-egy tányérral a közösbe, így körbe tudunk kínálni mindenkit. (Tavaly is sok finomságot kóstoltunk!)

A családi vetélkedő díjazására családonként meglepetést várunk. (Ez bármi lehet, ami eszetekbe jut a befőttől a söprűig, a kiskanáltól a fakanálig, a gumibékától a kalapácsiig. Nem muszáj érte boltba menni!) Ezeket az ajándékokat a játékban résztvevők a családi vetélkedőn meg is kapják.

A visszajelentkezéseket legkésőbb július 20-ig várjuk!

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a **Falugondnokok**

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Irinyi u. 17.

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörszné Zelenák Katalin

Sümeginé Ország Edit, Moiskó Csilla,

Tördelő: **Almás László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét

Megjelent az

támogatásával.